

Kristus, maailman valo

”Jeesus sanoi: ”Vielä hetken aikaa valo on teidän keskellänne. Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka kulkee pimeässä, ei tiedä, minne on menossa. Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia.” Tämän sanottuaan Jeesus lähti ja poistui heidän näkyvistään.” (Joh. 12: 35-36)

Tutkikaamme evankeliumia, jotta saisimme siitä hengellistä viisautta. Päivän evankeliumi nostaa esiin valon ja pimeyden teemat. Näihin syvennymme useista näkökulmista. Puhun **ensiksi** pimeyden ja valon asioista yleisen kokemuksen valossa. **Toiseksi** kerron miten voimme ymmärtää Vanhan testamentin ilmestysmajan hengellisen merkityksen. Ja **kolmanneksi** kerron miten me uuden liiton seurakuntana tulemme osalliseksi Kristuksen valosta.

1.

Jeesus sanoi: ”Vielä hetken aikaa valo on teidän keskellänne.” Ilman auringonvaloa luonnossa vallitsee pimeys. Tätä olemme saaneet tänäkin talvena kokea, kun luonnonvalo on vähissä. Mutta suurempi asia ihmisen kannalta on, jos omassa elämässä ei tunnu olevan juurikaan valoa, onnellisuutta tai iloa. Silloin hän elää pimeyden ja ankaruuden kurimuksessa. Elämän mustat pilvet ja raskaat varjot saattavat ahdistaa. Moni eläkin sisäisen pimeyden ahdistuksessa. On yksinäisyyden pimeyttä, on katkeruuden pimeyttä, on sairauksien pimeyttä, on taloudellisten vaikeuksien ynnä muiden koettelemusten pimeyttä.

Tarvitsemme siis paitsi ulkoista myös sisäistä valoa. Monenlaisia valonlähteitä onkin tarjolla, joiden perustalle on kiusaus rakentaa oman elämän perustus. Kirkkomme **Katekismus** kuvaa joitakin näistä todetessaan: *”Jokainen etsii jotakin, johon voi kiinnittää toivonsa. Luulemme, että raha, valta ja kunnia suojaavat meitä. Rakennamme elämämme itsemme ja omien tekojemme varaan. Se, mihin ennen muuta turvaudumme, on meidän jumalamme. Omat jumalamme ovat kuitenkin toiveidemme ja unelmiemme heijastuksia. Ne eivät voi antaa, mitä lupavat.”* (1. Käsikyn selitys.) Näin siis monet turvautuvat epäjumaliin. Sinänsä neutraaleista tai hyvistä asioista tulee epäjumala, jos ihminen viime kädessä turvautuu muuhun kuin

ainoaan todelliseen Jumalaan. Moni aavistaa ja kokee Jumalan kuluttavaa pyhyyttä. Tämä nostaa mieleen oman elämämme virheet. Jumalan pyhyys saa meidät pelkäämään Häntä. Katekismus ilmaisee tämän jyrkästi jokaisen käskyn kohdalla. *”Meidän tulee yli kaiken pelätä ja rakastaa Jumalaa ja turvautua häneen.”* Hän on sekä ankara että lempeä. Lempeys kutsuu turvautumaan Häneen.

Evankeliumi jatkuu. **”Joka kulkee pimeässä, ei tiedä minne on menossa.”** Ihminen, joka ei tiedä uskon päämäärää, sielun pelastusta, kulkee Kristuksen sanan mukaan pimeässä. (1. Piet. 1:9) Tämä siitäkkin huolimatta vaikka hänen elämänsä olisi ulkoapäin tarkastellen hyvää, kunnollista ja merkityksellistä. Hän voi elää maallisesti ajatellen todella merkityksellistä ja upeaa elämää. Kaikki asiat vaikuttavat olevan hyvin: on terveyttä, ystäviä, rahaa, hyvä työpaikka, kiinnostavia harrastuksia ja perheasiatkin ovat suorastaan optimaalisesti. Mutta yksi häneltä puuttuu, ja sen mukana kaikki: Kristuksen sisäinen tunteminen. Kuten viisas seppä Högman sanoi nuorelle Paavo Ruotsalaiselle. Elämän koko korttitalo kaatuu viimeisen tuomion karujen toteamusten iskiessä syvälle sieluun: ”Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuiseen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen.” ”Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.” (Matt. 25: 41 ja 46)

2.

Evankeliumi sanoo: **”Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa.”** Valossa kulkemista opettaa koko Raamattu. Vanhan ja uuden liiton yhdistää moni teema, kuten ajatus temppelistä. Israelin kansa vaelsi Egyptin ankarista oloista kohti luvattua maata. Heidän mukanaan oli Jumalan määräämä ilmestysmaja. Myöhemmin rakennettiin temppeli. Uusi testamentti puhuu myös temppelistä, joka merkitsee Jumalan seurakuntaa. Israelilaisilla oli mukaan hengellinen valo, joka oli ilmestysmaja kaikkine merkityksineen. Ilmestysmaja oli jumalan ilmestymisen ja kohtaamisen paikka, hänen asuinsijansa ihmisten keskellä. Siinä oli kolme osaa: esipiha, pyhä ja kaikkein pyhin. (Nostan seuraavaksi esiin joitakin pääasioita ilmestysmajasta. Samalla sovellamme tätä omaan hengelliseen elämäämme.)

Ulommaisin osa oli **esipiha**. Siellä oli **polttouhrialttari**, jossa uhrattiin eläimiä tarkkojen säädösten mukaisesti. Eläinuhri muistutti ihmisen syntisyydestä ja Jumalan pyhydestä. Jumala on pyhä, ja häntä voitiin lähestyä vain uhrin avulla. Uudessa liitossa Jumalan Henki

kuolettaa syntistä luontoamme, jottemme eläisi sen mukaan vaan Jumalan tahdon mukaan. Esipihalla oli myös **pronssinen vesiallas**. Siinä papit peseytyivät ja puhdistautuivat. Sitten he pukivat ylleen valkoisen puvun puhtauden vertauskuvana. Sen jälkeen seurasi voitelu hyväntuoksuksella öljyllä Jumalan Hengen vertauskuvana. Muistakaamme tässä kohtaa valkoista kastemekkoa ja albaa, jotka olivat yllämme kasteessa ja konfirmaatiossa. Sinut on puettu Kristuksen lahjavanhurskauteen.

Ilmestysmajan toiseksi tärkein osa oli, pyhä. Siellä oli **seitsenhaarainen kynttelikkö**, Jumalan valon vertauskuvana. Tätä vastapäätä, sen valaisussa, oli näkyleipäpöytä. Tämä kuvaa maallista ja hengellistä ravintoa, jonka Jumala antaa. Siinä oli kaksitoista leipää, jotka kuvasivat Israelin sukukuntia. Uudessa liitossa on kaksitoista apostolia, joiden opetukselle uskomme Vanhan testamentin kanssa perustuu. Pyhässä oli myös suitsutusuhrialttari. Sille pirskotettiin kerran vuodessa verta, joka esikuvallisesti merkitsee Kristuksen uhria.

Ilmestysmajan, ja koko Vanhan testamentin maailman tärkein paikka oli nimeltään majan sisin osa. **Kaikkein pyhin**. Siellä oli neliskulmainen ja kullasta tehty liitonarkku. Arkun sisällä oli kymmenen käskyn kiviset lain taulut, Aaronin viheriöinyt sauva ja kultainen manna-astia. Arkun päällä oli kultainen kansi, jota kirkkauden enkelit siivilläään varjosivat. Tämä oli kaikkein tärkein ja pyhin asia, sillä kannen päällä Jumala ilmestyi ja puhui kirkkauden kunniaansa. Kaikkein pyhin oli pimeä, mutta Jumalan kunnia loisti. Kansi oli myös syntien sovituspaiikka, jonne ylipappi pirskontti syntiuhrin verta kerran vuodessa.

Uudessa liitossa Kristus on ylipappi. Hän on myös liitonarkun kansi eli sovituspaiikka. (room. 3:25, 1938) Hänen verensä on kerran uhrattu, ja se on tuottanut ikuisen lunastuksen jokaiselle maailman ihmiselle. Kun on kyse Kristukselle kelpaamisesta on aivan sama mitä ihminen on tehnyt tai jättänyt tekemättä, aivan sama montako kertaa hän on langennut samaan syntiin, aivan sama vaikka hän kokisi ja tuntisi itsensä miten vääräksi tai syntiseksi tahansa. Yksi on varmaa: Kristus on tullut syntisiä varten. Hän etsii ja pelastaa sinut. Hän rakastaa. Hän jaksaa välittää. Sinä saat kaiken anteeksi. Sinut on nimeltä kutsuttu hänen omakseen. Meitä kutsutaan elämään Jumalan lain mukaan, mutta se on täysin eri asia kuin pelastuksen saaminen yksin armosta.

Liitonarkussa on eräs piirre joka valaisee meille erityisen hyvin lain ja armon erotuksen. Nimittäin lain taulut olivat arkun *sisällä*. Mutta armon valtaistuini ei ollut sisällä arkussa, vaan arkun kannen päällä. **Kannen päällä Herra ilmestyi ja oli armollisesti kohdattavissa.** Kun hengessämme katsomme Kristukseen, astumme silloin armon valtaistuimelle. Siinä saa heikko ja väsynyt uskova levätä kaikista suorituksista. Hyväksyntä on täydellinen. Tästä armon valtaistuimelta ymmärrämme lain ja armon eron: lakihan oli siellä arkun sisällä. Luther kiteytti tämän käskyjen, vaatimusten ja moraalien erotuksen syntien anteeksiantoon, vapautukseen ja armoon näin: ”Erota evankeliumin vanhurskaus lain vanhurskaudesta yhtä selvästi kuin Jumala on erottanut taivaan maasta, valon pimeästä ja päivän yöstä. Toinen on valoa ja päivää, toinen pimeyttä ja yötä. Kunpa osaisimme erottaa ne vieläkin kauemmas toisistaan! Kun siis ovat kyseessä usko, taivaallinen vanhurskaus ja omatunto, suljettakoon laki ulos ja jätettäköön maahan.” (Galatalaiskirjeen selitys, s. 140)

3.

Tutkikaamme vielä evankeliumin viimeistä osaa: **”Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia.”** Teksti sanoo, että meillä on valo. Johanneksen evankeliumissa Kristus ilmoittaa olevansa maailman valo. (Joh. 8:12) Tämä tarkoittaa, että Kristus on Jumala ja tasavertainen Isän kanssa. Alkukirkko joutui koviin vääntöihin tästä totuudesta, koska oli sellainen harhaoppi, areiolaisuus, joka ei hyväksynyt Kristuksen täyttää jumaluutta. Tästä meillä on pysyvänä ja elävänä muistona Nikean uskontunnustuksen kohta, ”valo valosta” Sillä ilmaistiin vakaasti Kristuksen jumaluus.

(Kun kirkko toteuttaa lähetyskäskyä heidän keskuudessa joista Paavali sanoo: ”joiden mielen tämän maailman jumala on sokaissut, niin että he eivät näe Kristuksen evankeliumin kirkkaudesta säteilevää valoa.”, saattaa evankeliumi murtaa kovimmatkin sydämen muurit. Tästä Paavalin oma kääntymys, kristittyjen vainoojasta apostoliksi, on paras esimerkki. Apostolien teot kertoo: ”Saul uhkui yhä vihaa ja murhanhimoa Herran opetuslapsia kohtaan.” ”Matkalla, Saulin ollessa jo lähellä Damaskosta, taivaasta leimahti yhtäkkiä valo hänen ympärilleen.” (Ap. t. 9: 1 ja 3.) Herra Kristus ilmestyi valossa.

Evankeliumissa on Henki läsnä, Jumalan kasvojen valo. Tämä synnyttää uskon. Raamatun mukaan kristitty on laadullisesti kaksinainen: liha ja Henki. (Gal. 5:17)

Hengellä ja uskolla kaksoisvaikutus: Jumalan antama uskonvalo on ihmisen syntiselle luonnolle eli lihalle pimeyttä, mutta uudelle ihmiselle hengellistä valoa. Tämän vuoksi hengellisen elämä on myös kokemuksellisesti haastavaa, koska Henki vaikuttaa meissä pimeyttä ja kuolemaa vanhalle ihmiselle, mutta valoa ja elämää uudelle ihmiselle.

Liha ja Henki taistelevat keskenään. Emme useinkaan tahdo tehdä Jumalan tahtoa, koska vanha ihminen meissä ei ymmärrä Jumalaa, vaan tahtoo toimia itsekkään ja maallisen tahtonsa mukaisesti. Mutta Henki synnyttää halua tehdä Jumalan tahdon mukaisia tekoja. Tämä sisäinen jännite tulee hyväksyä tosiasiana, Perkele pyrkii ajamaan meitä epätoivoon korostamalla kilvoituksemme huonoutta . Pyhä Henki näyttää meissä synnin todeksi, ja tekee meistä hengellisesti köyhiä. Samalla Hän muistuttaa ja rohkaisee luottamaan sakramenteissa ja Raamatun lupauksissa saatuun Kristuksen armoon. Sairaat tarvitsevat Parantajaa. Vain syntiset pelastetaan. Hengellisesti köyhät ovat autuaita ja rikkaita Kristuksessa.

Lopuksi. Muista: Olet valon lapsi. Vaikka kuka sanoisi toisin tai sinut olisi leimattu vääräksi ja huonoksi. Kasteessa sinut on pysyvästi leimattu Jumalan rakkauden leimalla ja kutsuttu seuraamaan Kristus valoa. Kun lankeat syntiin, nouse heti rohkeasti ja luottamuksessa armon valtaistuimen kautta ylös. Muista sinulla on pääsy suoraan kaikkein pyhimpään. Saat heti Kristuksen armon valtaistuimelta synnit anteeksi. (Hebr. 4:16) Saat kulkea selkä suorana ja pää pystyssä elämän matkaasi. Olet valon lapsi. Jumalan rakkauden kohde. Kun seuraavaksi lausumme Nikean uskontunnustuksen, kiinnittäkäämme erityisesti huomiota kohtaan, jossa sanotaan: valo valosta.